

ПРОФЕСІЙНЕ ОРІЄНТУВАННЯ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ПРЕДМЕТІВ ЗА ВИБОРОМ

При вивченні навчального предмета «Методика викладання економіки» студенти 3-го курсу фінансово-економічного факультету КНЕУ розвивають свої уміння і навички щодо організації вивчення предметів економічного циклу для додаткового (поглибленого) навчання, у тому числі й у загальноосвітніх закладах.

Економічні предмети за вибором, які вивчають у школах, на теперішній час залишаються основним засобом зорієнтування учнів у багатоплановій ситуації реального життя та дозволяють реалізувати один із головних дидактичних принципів — підготовки у процесі навчання учнів до адаптації та самореалізації у сучасному світі. Проблема розриву між змістом базових навчальних предметів та реаліями сьогодення ускладнюється тим, що у багатьох школах економіку не вивчають, учні не проходять державну атестацію та не здають цей предмет при вступі до ВНЗ.

Отже, тільки від викладача залежить, як реалізувати можливість для соціалізації та адаптації учнів засобами вибіркового предмета економічного циклу. На нашу думку, головним акцентом тут має бути використання мотиваційних установок учнів при виборі предмета для додаткового навчання: «вивчати, щоб використовувати». Для цього при вивченні різних тем вчитель пропонує учням готувати доповіді та розповіді (міні-кейси) про окремі професії та галузі професійної діяльності.

Як показують спеціальні дослідження та спостереження, проведені студентами фінансово-економічного факультету серед учнів шкіл, якраз найбільший інтерес до вивчення вибірових економічних предметів виявляють школярі середніх класів віком 10–14 років.¹ Саме в цей період підлітки приміряють на себе майбутні професійні ролі, вибирають моделі майбутнього життя — причому достатньо адекватні й реалістичні. У старших класах (10–11) учні переважно змінюють свої профорієнтаційні установки під впливом факторів «престиж» і «вигода», та обирають спеціалізацію вищої освіти, яка не відповідає їх особистісним потребам, та зрештою стає демотиватором у їх навчанні у ВНЗ. Тому, саме адміністрація школи, батьки і вчитель вибіркового економі-

¹ Ковальчук Г. О. ФЕФ КНЕУ, 2005 — 2009 рр.

чного предмета мають створити усі можливості для того, щоб своєчасно допомогти учням у їх самовизначенні.

Наступним аспектом проблеми є такий: як оцінювати дослідницькі роботи учнів із вибіркового предмета? Ці завдання не можна назвати творчими, адже учень нічого тут нового не створює. Однак сам він вважає свою індивідуальну роботу дуже значимим навчальним досягненням. Тому, звичайно, претендує на найвищу оцінку, а якщо її не отримує — сприймає це як особисту образу, що стає причиною міжособистісного конфлікту з учителем та розчарування в подальшому вивченні предмета. «Несправедлива» оцінка стає тягарем на довгі роки. Цікавим є також феномен — дослідницькі індивідуальні роботи з більшим захопленням виконують так звані «складні» учні, яким не хочеться бути «як усі».

Для вирішення цієї проблеми, з урахуванням нормативних вимог до оцінювання результатів навчання досягнень учнів, пропонується на початку вивчення предмета за вибором скласти перелік-рейтинг завдань за складністю, що відповідає півням навчальних досягнень та критеріям оцінювання успішності з предмета. А при виконанні індивідуальних робіт більшою мірою використовувати самооцінку учнів. У тому разі, якщо робота дійсно цікава для всіх учасників групи, доцільно організувати проведення одного з активних методів — дискусії або сюжетно-рольової гри, і надати можливість інших учням також взяти участь у дослідженні та спробувати «професійну роль».

Ієрусалімова І. О., канд. юрид. наук, доц.
кафедри теорії та історії держави і права

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ З «ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ» В КОНТЕКСТІ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Найбільш емним показником розвитку інституту освіти є виховання, викладання, вчення. Доля усіх структурних перетворень вищої школи прямо визначалась тим, наскільки освітні і виховні процедури відповідали потребам всього суспільства і окремої особистості.

Сьогодні, однією зі стійких закономірностей характерною для сфери освіти і вищої освіти в цілому є індивідуалізація навчання і